

නිකුත් කළේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව

දිනය 2024 ජනවාරි 23

මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය: අංක 01 - 2024 ජනවාරි

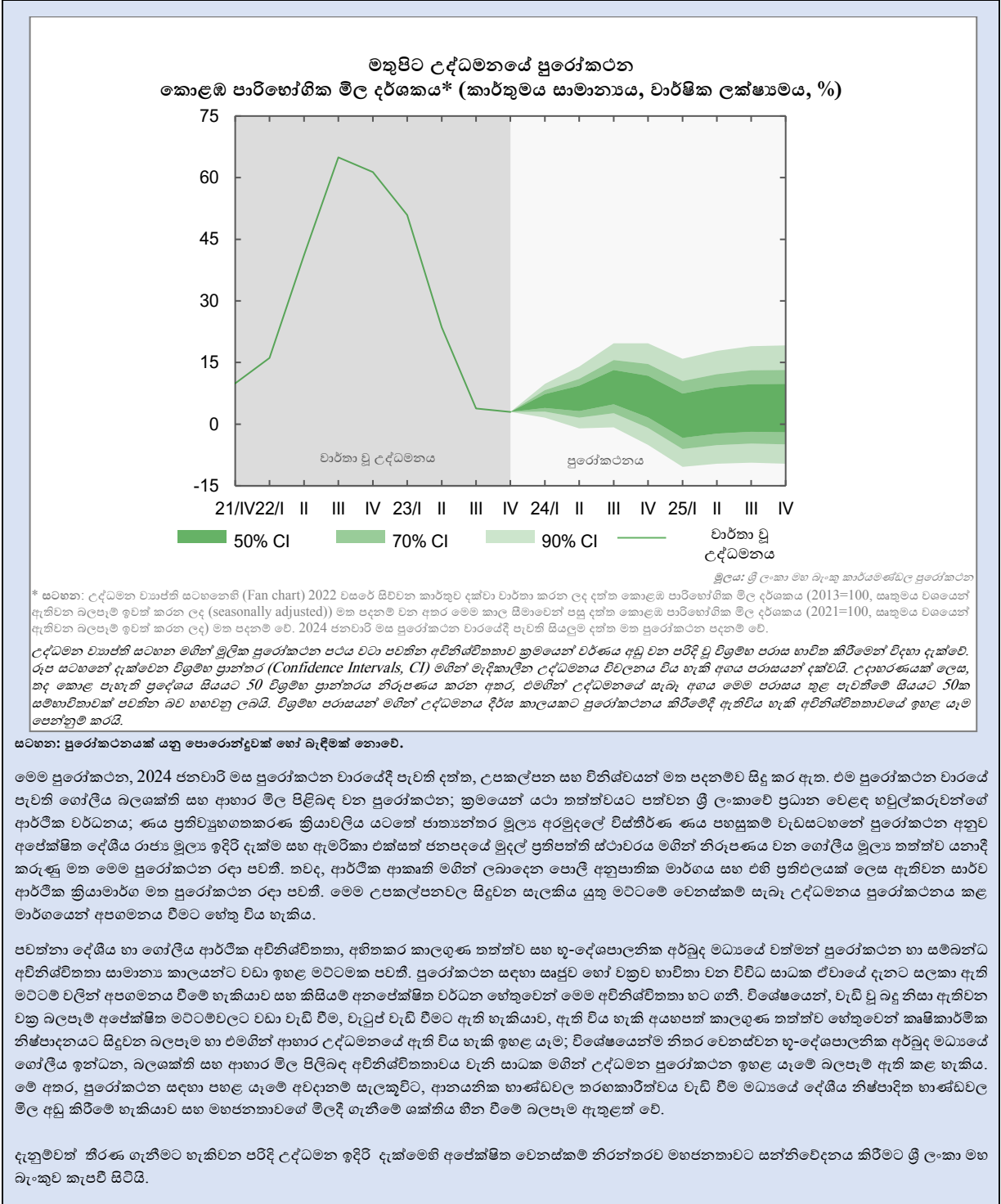
ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික දැනට පවතින මට්ටමේ පවත්වා ගනී

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය 2024 ජනවාරි මස 22 වැනි දින පැවති රැස්වීමේදී මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 9.00 සහ සියයට 10.00 ලෙස දැනට පවතින මට්ටමේ පවත්වාගෙන යෑමට තීරණය කළේය. ආර්ථිකයට එහි විභව නිමැවුම් මට්ටම කරා ළඟා වීමට සහාය වෙමින්, මැදි කාලීනව උද්ධමනය ඉලක්කගත සියයට 5ක මට්ටමේ පවත්වාගෙන යෑම සඳහා දේශීය හා ගෝලීය සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා පිළිබඳ මනාව සලකා බැලීමෙන් අනතුරුව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය මෙම තීරණයට එළැඹිණි. නුදුරු කාලීනව උද්ධමනය ඉහළ යෑම සඳහා පීඩන ඇති කළ හැකි බදුකරණයේ සහ සැපයුම් අංශයේ සාධකවල මෑත කාලීන ප්‍රවණතාවන්හි බලපෑම පිළිබඳව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අවධානය යොමු කළේය. කෙසේ වෙතත්, එම මෑත කාලීන ප්‍රවණතාවල බලපෑම මගින් මැදි කාලීන උද්ධමන ඉදිරි දැක්මෙහි සැලකිය යුතු වෙනස්කමක් සිදු නොවනු ඇතැයි මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයේ අදහස විය. තවද, පෙර ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග මෙන්ම රජයේ සුරැකුම්පත් හා සම්බන්ධ අවදානම් අධිමිල පහළ යෑම හේතුවෙන් වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු වීම සඳහා ඇති අවකාශය පිළිබඳව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අවධානය යොමු කළේය. වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික තවදුරටත් අඩු කිරීම මගින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ මූල්‍ය ආයතන විසින් ව්‍යාපාර හා පුද්ගලයන් වෙත ප්‍රමාණවත් ලෙස හා කඩිනමින් ලබා දිය යුතු බව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අවධාරණය කළේය.

මෑත කාලීන බදු සංශෝධන සහ සැපයුම් අංශයේ බාධාවල බලපෑම නුදුරු කාලීනව ඉවත්ව යනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන බැවින් උද්ධමනය ඉලක්කගත මට්ටමේ ස්ථායී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ (කො.පා.මි.ද., 2021=100) වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය වෙනස මගින් මනිනු ලබන මතුපිට උද්ධමනය 2023 නොවැම්බර් මාසයේ පැවති සියයට 3.4ට සාපේක්ෂව 2023 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සියයට 4.0ක් ලෙස වාර්තා විය. අඛණ්ඩව මාස පහක අවධමනයකින් අනතුරුව, ප්‍රධාන වශයෙන් කාලගුණය ආශ්‍රිත බාධාවන් පිළිබිඹු කරමින්, 2023 දෙසැම්බර් මාසයේදී ආහාර කාණ්ඩයේ (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) උද්ධමනයක් වාර්තා කළ අතර ආහාර නොවන උද්ධමනය (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) පෙර මාසයට සාපේක්ෂව 2023 දෙසැම්බර් මාසයේදී අඩු විය. මතුපිට උද්ධමනය මෑත මාසවලදී ඉහළ ගියද එය මහ බැංකුවේ උද්ධමන ඉලක්කයට සමීපව පවතින අතර මහ බැංකුවේ අපේක්ෂිත උද්ධමන පුරෝකථනවලට අනුකූලව පවතී. මේ අතර, ආර්ථිකයේ අඩු ඉල්ලුම් තත්ත්ව පිළිබිඹු කරමින් මූලික උද්ධමනය (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) පෙර මාසයට

සාපේක්ෂව 2023 දෙසැම්බර් මාසයේදී අඛණ්ඩව අඩු විය. 2024 ජනවාරි 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි එකතු කළ අගය මත බද්ද ඉහළ දැමීම හා ඇතැම් එකතු කළ අගය මත බදු නිදහස් කිරීම් ඉවත් කිරීම හේතුවෙන් දේශීය මිල ගණන් ඉහළ යෑම, දේශීය ආහාර සැපයුමේ බාධා සහ හිතකර සංඛ්‍යානමය පදනම් බලපෑම් අඩු වීම හේතුවෙන්, අපේක්ෂිත පරිදි, උද්ධමනය නුදුරු කාලීනව ඉහළ යනු ඇතැයි පුරෝකථනය කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, උද්ධමනයේ මෙම නුදුරු කාලීන වැඩි වීම තාවකාලික වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරෙන අතර, ආර්ථිකයේ පවතින අඩු යටිතැන් ඉල්ලුම් තත්ත්ව හේතුවෙන් එවැනි එක් වරක් පමණක් ඉහළ යෑමේ වකු බලපෑම් පාලනය වනු ඇත. එබැවින්, යෝග්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගවල සහාය ඇතිව, උද්ධමනය මැදි කාලීනව ඉලක්කගත සියයට 5 (වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය) ආසන්නයේ ක්‍රමයෙන් ස්ථායී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික ඉදිරි කාලයේදී තවදුරටත් අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්තිය සහ සමස්ත වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික අඩු කිරීමට ගෙන ඇති නියාමන ක්‍රියාමාර්ගවලට අනුකූලව වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඛණ්ඩව පහළ ගියේය. තවද, රජයේ සුරැකුම්පත් හා සම්බන්ධ අවදානම් අධිමිල පහත වැටීමේ සහාය ඇතිව රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික අඛණ්ඩව අඩු විය. පසුගිය කාලයේ ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික පහළ දැමීමට අනුකූලව වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික විශේෂයෙන් ණය පොලී අනුපාතික සහ රජයේ සුරැකුම්පත් මත ඵලදා අනුපාතික ඉදිරි කාලයේදී අඩු වීම සඳහා තවදුරටත් අවකාශ පවතින බව ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයේ අදහස විය. මේ අතර, ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති ස්ථාවරය වෙළඳපොළ වෙත සම්ප්‍රේෂණය වීම පිළිබිඹු කරමින්, බැංකු අංශය විසින් පෞද්ගලික අංශයට ලබා දුන් ණය මාසික ලක්ෂ්‍යමය පදනමින් 2023 නොවැම්බර් මෙන්ම දෙසැම්බර් මාසවලදී සැලකිය යුතු ලෙස අඛණ්ඩව ඉහළ ගියේය. මුදල් තත්ත්ව තවදුරටත් ලිහිල් කිරීම මගින් සහාය ලබමින් පෞද්ගලික අංශයට ලබාදෙන ණය ප්‍රසාරණය ඉදිරි කාලයේදී ද අඛණ්ඩව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්හි යථා තත්ත්වයට පත් වීම මැදි කාලීනව තිරසාරව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

අඛණ්ඩව කාර්තු හයකදී සංකෝචනය වීමෙන් පසු 2023 තුන්වන කාර්තුවේදී ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය වර්ධනයක් වාර්තා කළේය. ඒ අනුව, ජනලේඛන හා සංඛ්‍යාලේඛන දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලද ද.දේ.නි. ඇස්තමේන්තුවලට අනුව 2023 තුන්වන කාර්තුවේදී ආර්ථිකය වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනමින් සියයට 1.6කින් වර්ධනය වී ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. මෙය කෘෂිකාර්මික, කර්මාන්ත සහ සේවා අංශවල වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනමින් වාර්තා කරන ලද වර්ධනයන් මගින් සහාය දැක්වූ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් පුළුල් පදනමකින් වර්ධනය වීමකි. වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික වෙත ලිහිල් මුදල් ප්‍රතිපත්ති වේගවත්ව සම්ප්‍රේෂණය වීම සහ එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ණය ඉල්ලුම ඉහළ යෑම, ව්‍යාපාර සහ ආයෝජකයින්ගේ අපේක්ෂා වර්ධනය වීම, සැපයුම් තත්ත්ව වැඩිදියුණු වීම සහ විදේශීය ඉල්ලුම් තත්ත්වයන්හි අපේක්ෂිත ක්‍රමික වර්ධනය මගින් දේශීය ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්හි යථා තත්ත්වයට පත්වීම තවදුරටත් තිරසාරව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ඉදිරි කාලයේදී විදේශීය අංශය ශක්තිමත්ව පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ

වෙළඳ හිඟය 2022 වසරට සාපේක්ෂව 2023 වසර තුළදී පහළ යනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කර ඇත. එමෙන්ම, ප්‍රධාන වශයෙන් සංචාරක ඉපැයීම් ඉහළ යෑම හේතුවෙන් සේවා වෙළඳාම සැලකිය යුතු ලෙස යථා තත්ත්වයට පත්වීම සහ විදේශ සේවා නියුක්තිකයන්ගේ ප්‍රේෂණ ඉහළ යෑමේ ප්‍රවණතාවෙහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස ගෙවුම් තුලනයෙහි ජංගම ගිණුමේ ශේෂය 2023 වසර තුළදී අතිරික්තයක් වාර්තා කර ඇති බව අපේක්ෂා කෙරේ. චීන මහජන බැංකුවෙන් ලද විදේශ විනිමය හුවමාරු පහසුකම ද ඇතුළත්ව දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය 2023 දෙසැම්බර් අවසානය වන විට එ. ජ. ඩොලර් බිලියන 4.4ක් දක්වා සැලකිය යුතු ලෙස වර්ධනය විය. මහ බැංකුව විදේශ විනිමය වෙළඳපොළෙන් විදේශ විනිමය ශුද්ධ පදනමින් මිලදී ගැනීම සහ බහුපාර්ශ්වික නියෝජිතයතනවලින් ලද මූල්‍යන මගින් දළ නිල සංචිත ප්‍රමාණය ශක්තිමත්ව ඉහළ නංවා ගැනීමට සහාය විය. 2023 වසරේදී එ. ජ. ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 12න් පමණ අතිප්‍රමාණය වීමක් වාර්තා කළ ශ්‍රී ලංකා රුපියල, 2024 වසරේ මේ දක්වා කාලයේදී ද අඛණ්ඩව අතිප්‍රමාණය වීමක් පෙන්නුම් කළේය.

ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික දැනට පවතින මට්ටමේ පවත්වා ගනී

ඉහත දැක්වූ වත්මන් සහ අපේක්ෂිත සාර්ව ආර්ථික ප්‍රවණතා සැලකිල්ලට ගනිමින් සහ 2023 නොවැම්බර් මස මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණයේදී සපයන ලද ඉදිරි මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය 2024 ජනවාරි මස 22 වැනි දින පැවති රැස්වීමේදී මහ බැංකුවේ නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR) සහ නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR), පිළිවෙළින්, සියයට 9.00 සහ සියයට 10.00 ලෙස දැනට පවතින මට්ටමේ පවත්වාගෙන යෑමට තීරණය කළේය. පෙර ක්‍රියාත්මක කරනු ලැබූ මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට සහ රජයේ සුරැකුම්පත් හා සම්බන්ධ අවදානම් අධිමිල පහළ යෑමට අනුකූලව වෙළඳපොළ පොලී අනුපාතික අඛණ්ඩව අඩු වීම සඳහා අවකාශ පවතින බව මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලයේ අදහස විය. විශේෂයෙන්ම, 2023 ජූනි මාසයේ සිට ක්‍රියාත්මක කරන ලද මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ගවලට අනුකූලව සමස්ත වෙළඳපොළ ණය පොලී අනුපාතික පුළුල් පදනමකින් අඩු වනු ඇතැයි මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය අපේක්ෂා කෙරේ. මුදල් ප්‍රතිපත්ති මණ්ඩලය උද්ධමන පුරෝකථන සඳහා පවතින අවදානම් මෙන්ම අනෙකුත් සාධක අඛණ්ඩව සලකා බලන අතර ආර්ථිකයට එහි විභව නිමැවුම් මට්ටම කරා ළඟා වීමට සහාය වන අතරම ඉදිරි කාලය තුළදී දේශීය මිල ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම සඳහා සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට සූදානම්ව සිටියි.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණය	ප්‍රතිපත්ති පොලී අනුපාතික සහ ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය නොවෙනස්ව පවතී	
	නිත්‍ය තැන්පතු පහසුකම් අනුපාතිකය (SDFR)	9.00%
	නිත්‍ය ණය පහසුකම් අනුපාතිකය (SLFR)	10.00%
	ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතය (SRR)	2.00%

තොරතුරු සටහන:

මහ බැංකු අධිපති ආචාර්ය පී නන්දලාල් වීරසිංහ මහතාගේ ප්‍රධානත්වයෙන් 2024 ජනවාරි මස 23 වැනි දින පෙ.ව. 11.00ට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ සන්ථාගාරයේදී මාධ්‍ය හමුවක් පැවැත්වෙන අතර එය ෆේස්බුක් සහ යූ ටියුබ් ඔස්සේ සජීවීව විකාශය කෙරේ.

මිලහ මුදල් ප්‍රතිපත්ති නිවේදනය 2024 මාර්තු මස 26 වැනි දින නිකුත් කිරීමට නියමිතය.

* දත්ත ඇමුණුම වෙත ප්‍රවේශය https://www.cbsl.gov.lk/sites/default/files/cbslweb_documents/mpr01_2024_s.pdf